

KIPSIIN VALETTU HYMY

- opettajan ja oppilasjoukon vuoropuheluun perustuva päivänavaustuokio

Valmistelut

Opettaja pyytää etukäteen 3–5 oppilasta keskustelemaan kanssaan Hymystä päivänavauksessa. Tähän teemaan kannattaa valita oppilaita, joille hymyily on luonnollista. Opettaja kertoo oppilaille esitettävät kysymykset ennen päivänavausta turhan jännityksen purkamiseksi.

Opettaja valitsee tuokion alussa käytettävän virittäjän: joko kuvan Mona Lisa-maalauksesta tai laulun, jossa hymy tai iloisuus on keskeisellä sijalla. Tällaiseksi kävisi mainiosti esim. vanha iskelmä "hymyhuulet".

Viritys

Opettaja virittää luokan teemaan arvoituksella: Kenellä/Mikä on maailman arvoituksellinen hymy? Vastauksena opettaja näyttää kuvan taulusta Mona Lisa. Tai sitten kuunnellaan tai lauletaan valittu laulu.

Keskustelu

Opettaja kutsuu oppilasryhmän luokan eteen ja esittelee heidät. Keskustelu etenee niin, että opettaja esittää joukon kysymyksiä, oppilaat vastaavat niihin, ja opettaja vetää vastaukset yhteen (eli hieman reflektoi niitä).

Kysymykset, joiden varassa päivänavaus etenee, voivat olla seuraavat:

1. Kuvitellaan, että luokkaan tulisi avaruusolio, joka haluaisi oppia elämään ihmisten kanssa. Moni asia hämmästyttäisi häntä. Hän saattaisi kysyä, mitä HYMY tarkoittaa. Onko se jotain syötävää? Miten te vastaisitte hänelle?

(Jos lapsien on vaikea keksiä vastausta, opettaja voi auttaa heitä kertomalla, että sanat voi määritellä kahdella tavalla, joko kertomalla tiiviisti ilmiön olennaisimmat piirteet tai luettelemalla joukon esimerkkejä. Edellisellä tavalla hymy voisi olla "ilme naamalla, josta näkee, että toinen on iloinen". Jälkimmäisellä tavalla hymy voisi olla "naama, silloin kun tapahtuu mukavia asioita esim. kun saa jouluna lahjoja").

2. Seuraavaksi avaruusolio kysyy, miksi ihmiset vääntävät naamansa sellaiseen asentoon? Mitä hyötyä siitä on?

(Kootessaan lasten vastauksia, opettaja korostaa, että aidossa hymyssä ei väännellä naamaa, vaan hymy syntyy itsestään. On tosin ammatteja – niin kuin lentoemännän ammatti – jossa on ehkä pakko hymyillä, vaikka ei hymyilyttäisi. Aito hymy on kuitenkin vaivaton refleksi. Teeskennely hymy vaatii kovin monen lihaksen hallintaa. Suupielet kyllä kohoavat, mutta silmät paljastavat totuuden. Oikean hymyn näkeekin siitä, että myös silmät hymyilevät. Ihmiset hymyilevät, kun heillä on hyvä olla. He myös hymyilevät toisille, koska tietävät, että sellainen tekee ilmapiirin iloiseksi).

3. Seuraavaksi avaruusolio kertoo kuulleensa monia outoja väitteitä hymystä. Hän haluaisi kuulla, mikä viisaus niissä on/mitä ne tarkoittavat.

(Opettaja jakaa seuraavista valitsemansa elämänviisaukset lapuilla mukana oleville oppilaille. Lapset lukevat lapun, ja kertovat mitä itse niistä ajattelevat).

- Hymy on ikkuna, josta näkee, että sydän on kotona.
- Hymy, jonka lähetät maailmalle, palaa aina luoksesi.
- Hymy on luonnon paras vastamyrkky kaikkiin huoliin.
- Hymy maksaa vähemmän kuin sähkö ja valaisee paremmin.
- Elämä on lyhyt, mutta hymy vie vain sekunnin.
- Toiselle antamasi hymy voi kirkastaa myös päiväsi.

Päätös

Päivänavauksen loppuksi opettaja kiittää oppilaita mainiosta avusta. Jos luokalla on tapana jakaa keväisin hymypatsaat, opettaja voi näyttää patsaan tai kuvan kipsiin valetusta hymystä ja kertoa, että koululuokissa hymy on niin arvokas asia, että monessa koulussa jaetaan hymypatsas oppilaiden mielestä reilulle luokkakaverille. Hymy-teemaa voidaan jatkaa mm. kuvataidetunnilla kuvittamalla lasten lukemia elämänviisauksia julisteiksi.

(Aamunavauksen on kirjoittanut Auroran koulun rehtori Martti Hellström)